

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 28. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v soboto, dne 31. marca 1934.

Štev. 38.

Na Veliko noč!

Svoj lanski velikonočni uvodnik smo zaključili z besedami: »Naj bi dala postavitev enotnega državnega gospodarstvenega programa signal, da smo krenili na pravo pot, in vstajenje našega gospodarstva se je pričelo.«

Danes po enem letu moramo žal konstatirati, da kljub vsem energičnim in neprestanim zahtevam gospodarskih krogov nismo še dobili enotnega državnega gospodarstvenega programa, da smo od njega še prav tako daleč, ko pred enim letom in da se zato tudi še ni pričelo vstajenje našega gospodarstva.

Ko moramo zapisati to težko in nad vse neveselo ugotovitev, pa kljub temu naglašamo, da naš optimizem še ni ugasnil, da še nismo postali malodušni in da še naprej verujemo v vstajenje našega gospodarstva, v lepši razvoj in napredek naše trgovine, obrta in industrije. Na ta optimizem naših gospodarskih ljudi smo ponosni, ker ni lahko biti danes optimist. Ne samo vsled tega, ker je že par let trajajoča kriza končno omehčala odporno moč tudi najmočnejših, temveč predvsem iz razloga, ker se skoraj mora človeka polastiti malodušje, ko vidi, da ostajajo tudi najbolj preudarjeni predlogi neizpolnjeni, ko mora dan na dan ugotavljati, da se ni so odpravile niti še najtežje hibe, ko je vedno vse polno razlogov za pesimizem, nič ali pa le zelo malo za optimizem.

In vendar vemo, da je naš optimizem upravičen, ker smo pred dogodkom, ki je največje važnosti ne le za vse trgovstvo, temveč tudi za vse naše gospodarstvo. Smo pred kongresom vsega jugoslovanskega trgovstva v Skoplju. Še več! Smo pred kongresom, na katerem se ustanovi enotna organizacija vsega jugoslovanskega trgovstva, smo pred dejstvom, ko se eden najpomembnejših gospodarskih stanov združi v enotni organizaciji, da na podlagi njene notranje moči in njene veljave na zunaj izvede to, kar potrebuje naše gospodarstvo za svoj razvoj, za svoj napredek.

Najodličnejši cilj te velike vsedrjavne organizacije trgovstva pa je, da se že enkrat postavi enotni državni gospodarski program in da se prične ta program tudi izvajati. Ta cilj bo trgovstvo, oprto na svojo močno centralo, gospodarsko tudi izvedlo in zato smo optimisti in zato nas ne plaši niti žalostno dejstvo, da smo zopet izgubili eno leto, ker ni bila izpolnjena naša lanskoletna velikonočna zahteva.

In optimisti smo, ker vemo, da z ustanovitvijo vsedrjavne organizacije trgovstva ne bodo njegove zahteve več le glas vpijočega v puščavi, temveč se bodo te zahteve tudi slišale in tudi izpolnjevale, ker jim bo dala potreben ponudnik organizacija s četrtilijonski člani. Zato tudi verujemo, da se bo v bodoče celo davčno vprašanje uredilo tako, da ne bo prikrajšana država, da pa tudi z napačno razdelitvijo davčnih bremen ne bo oviran razvoj gospodarstva. In zato verujemo, da se bodo končno tudi pri nas začela velika investicijska dela, da se odpro ljudem nove možnosti zaslužka in s tem odpravi brezposelnost. In verujemo nadalje, da nam ne bo treba gledati več napak, ki nam samo rušijo naš ugled na zunaj, temveč tudi izpodbijajo temelje našega gospodarskega blagostanja in ki so krive, da se ni izpolnjena naša sva velika dolžnost do spominna onih, ki so s svojo krvjo ustvarili našo svobodno Jugoslavijo.

In optimisti smo, ker smo prepričani, da bo vzgled trgovstva bodrilno vplival tudi na vse druge gospodarske stanovne, da se bodo tudi vsi ti organizirali v velikih vsedrjavnih organizacijah, in da

bodo potem vse te organizacije v složenem in harmoničnem delu poskrbele, da bo prava gospodarska politika odločevala v državi. S skupnim delom vseh organiziranih gospodarskih stanov v državi bo tudi ustvarjen glavni pogoj za pričetek delovanja gospodarskega sveta, ki mora biti gospodarski parlament Jugoslavije.

Jasno in svetlo je pred nami postav-

V Skoplje!

Na kongres trgovskih združenj iz vse države!

Kakor smo že poročali, bo v dneh od 12. do 13. maja v Skoplju kongres vsega trgovstva Jugoslavije. Kongres ne bo samo mogoča manifestacija solidarnosti vsega jugoslovanskega trgovstva, temveč pomeni tudi začetek organiziranega dela 250.000 jugoslovanskih trgovcev za uveljavljanje njihovih pravic in za napredek našega narodnega gospodarstva. Kajti v Skoplju se ustanovi centrala zvez vseh trgovskih združenj Jugoslavije. S tem bo vse jugoslovansko trgovstvo združeno v eni organizaciji, da bo koncentrirana vsa sila jugoslovanskega trgovstva, da bo konec vsake razcepljenosti in da bo za vsako zahtevo trgovstva stalo vseh 250.000 jugoslovanskih trgovcev. Ne bo več preslišen glas trgovstva in ne bodo več omalovaževane njegove zahteve! To je veliki pomen skopljskega kongre-

ljen cilj, ki vodi k vstajenju gospodarstva in k blagostanju jugoslovanskega naroda. Zato praznujemo kljub vsem težavam današnjosti praznik vstajenja z vero v duši in z optimizmom v srcu. Pa tudi z voljo, da priborimo tej veri zmago, da ne odnehamo prej, dokler ne dosežemo cilja, dokler ne postane vstajenje jugoslovanskega gospodarstva dejstvo.

sa in to je oni veliki cilj, ki zahteva od vseh trgovcev, da se v čim večjem številu udeležijo kongresa in mu dajo s tem tudi tem večjo veljavo v javnosti.

Skopljski kongres jugoslovanskega trgovstva mora biti manifestacija, ki bo naravnost mejnik v zgodovini jugoslovanskega trgovstva in začetek lepših dni. Skopljski kongres pa mora postati tudi glasen memento vsem odločujočim krogom, da treba upoštevati zahteve v enotni organizaciji združenih 250.000 jugoslovanskih trgovcev.

Zato v Skoplje, zato na kongres trgovskih združenj, zato na manifestacijo trgovske solidarnosti!

(Podroben načrt potovanja objavljamo na drugem mestu.)

Delovni program ljubljanskega trgovstva

Programatična izjava novega načelnika Združenja trgovcev v Ljubljani Karla Sossa

Vedno težavnejši položaj, v katerem se nahaja trgovstvo vsled splošne gospodarske stiske in vedno večjih javnih dajatev, sili trgovstvo, da se z mnogimi večji odločitvijo ko doslej, brani svoje pravice in skrbi za interese svojega stanu. Te svoje povečane naloge se ljubljansko trgovstvo tudi v polni meri zaveda in tako opažamo v zadnjem času v vrstah ljubljanskega trgovstva oživiljeno delavnost in živahnejše gibanje. Ni pa aktivnost ljubljanskega trgovstva omejena le na ozke stanovske interese, temveč njen cilj je, da se dvigne vse gospodarstvo, da se doseže splošen napredek naroda, kakor se to jasno vidi iz izjave novega agilnega načelnika ljubljanskega združenja, g. Karla Sossa, ki nam je označil delovni program ljubljanskega trgovstva tako-le:

Sestanki in predavanja, ki jih je pričelo prirejati v zadnjem času ljubljansko združenje, so nastali iz žive potrebe, da se navežejo bolj ozki stiki med trgovstvom, da more to potem tudi bolj enotno braniti svoje interese. Nujno potrebno pa je tudi, da se dosežejo tudi boljši osebni in družabni stiki med trgovstvom, ker se s tem poveča čut solidarnosti med trgovci. Vsled cele vrste za trgovstvo nad vse perečih vprašanj, ki so nastala v zadnjem času, pa je tudi nujno potrebno, da se trgovci v vseh teh vprašanjih med seboj zaupno pogovore in da potem v vseh vprašanjih nastopajo enotno.

Zlasti pa bo trgovstvo razpravljalo na teh sestankih o teh vprašanjih:

1. O davčnih in sicer tako o državnih, ko samoupravnih ter občinskih. Z ozirom na splošno nazadovanje trgovine je postalo to vprašanje centralno vprašanje, od čigar pravilne rešitve je odvisna eksistenca trgovcev.

2. Prav tako mora trgovstvo posvetiti svojo pozornost tudi socialnim davčinam ter raznim neoficijalnim, ki postajajo iz dneva v dan težje. Navaj prosilcev za podpore za razna društva, tudi od takšnih, ki se sicer odlikujejo po svoji animoznosti proti trgovstvu, postaja že tako velik, da se mora nujno nekaj ukreniti za njegovo omejitev.

3. Namen teh sestankov pa je tudi kul-

turni in družabni, da se seznanijo trgovci o vseh aktualnih vprašanjih, ki so važna za njih kulturni in gospodarski napredek. Uspeh trgovca je naravnost odvisen od tega, da nikdar ne zaostaja za časom.

Pri tem pa uprava združenja polaga posebno važnost na to, da je v najživahnejših stikih tako z Zbornico za TOI in Zvezo trgovskih združenj, ko tudi z »Merkurjem«, matično organizacijo slovenskega trgovstva, ter z vsemi drugimi gospodarskimi stanovni in njih organizacijami.

Od vprašanj, ki so posebno aktualna, bi omenil:

Predvsem je treba poskrbeti, da bodo imeli posla pri nas samo nacionalno kvalificirani trgovski zastopniki.

S trgovskimi pomočniki hoče doseči ljubljansko trgovstvo čim boljše odnose. Zato bo skušala uprava, da ustreže njihovim zahtevam po uvedbi letnega časa, da s tem dokumentira, da so trgovci tudi v dejanju naklonjeni pomočnikom. Treba bo nadalje rešiti vprašanje obveznega pokojninskega zavarovanja pomočnikov pri Pokojninskem zavodu. Za brezposelne pomočnike in obubožane trgovce bo treba ustanoviti poseben fond. Prav tako je nujna socialna akcija za trgovstvo samo. Na zadnji seji uprave združenja se je izvolil poseben odsek, ki naj v skladu z Zvezo trg. združenj izvede obvezno zavarovanje trgovcev.

Posebno skrb hoče posvetiti tudi trgovskemu naraščanju. Uprava gleda na to, da se vzgajajo gojeneli v gremialni šoli strogo in v nacionalnem duhu, da bodo mogli v poznejšem življenju popolnoma izpolniti svojo dolžnost kot gospodarski in narodni delavci.

Sedanji strokovno šolstvo hoče se bolj izpopolniti. Zahtevati pa moramo, da storita za to šolstvo nekaj tudi občina in banovina, ker sedaj sami vzdržujemo to šolstvo. To breme pa je za trgovstvo danes že preveliko, ker so tudi vse druge davščine neizmerno narasle.

Nas Slovencev je komaj en milijon in zato je za nas dolžnost služnega dela še zlasti obvezna. Vsi stanovi morajo sodelovati in trgovstvo bo svoji lepi tradiciji, da je bilo vedno eden glavnih podpornikov vseh naših humanitarnih, narodnih in kul-

turnih organizacij, ostalo vedno zvesto. Toda nujno je, da pokažejo tudi drugi stanovi zanimanje za upravičene težnje trgovstva. Da bo to sodelovanje uspešnejše, bomo s svoje strani vedno opominjali trgovstvo, da poseča vse prireditve, da se čim bolj udeležuje v javnem in kulturnem življenju in da tudi s tem dokaže, kako neutemeljena je vsa ona žalostna animoznost, ki jo kažejo nekateri proti trgovstvu. Čas je že, da spozna vsa javnost, da je od dobrega stanja trgovine odvisno blagostanje naroda, s tem pa tudi njegova kultura. Med slovenskimi meceni zavzemajo trgovci odlično mesto, o čemer pričajo sohe v Narodni galeriji in o čemer bodo pričali tudi portreti v Trgovski akademiji. In tej tradiciji ostanemo zvesti.

Seveda pa ne bomo zanemarjali niti čisto trgovskih vprašanj. Trgovine se danes vedno bolj specializirajo in ta proces se mora nadaljevati, ker je koristen tudi za celoto. Gledali pa bomo na to, da ne posegajo ene obrtne pravice v pravice drugega, ker to ni realno, še manj pa tovariško. S takšnim poseganjem v pravice drugih se samo ubijajo eksistence. Mi pa hočemo omogočiti čim več eksistence.

Danes je eksistenca trgovcev ogrožena tudi vsled nenormalnih razmer na denarnem trgu. Trgovec ne more priti do svojega denarja, sam pa naj natančno izpolnjuje vse obveznosti. Je to kratko malo nemogoča zahteva. Zato moramo zahtevati zaščito tudi za trgovca, seveda pametno zasnovano zaščito, da ne bo trpel kredit trgovca, kakor je n. pr. zaščita kmeta ubila kmetu kredit.

Kljub vsem težavam nismo izgubili optimizma in zato se trgovstvo trudi in pazi, da vzdrži tudi v tej najtežji krizi in da je s solidnim blagom in nizkimi cenami kos tudi oni nelojalni konkurenci, ki jo omogočajo razni davčni in drugi privilegiji. Z izvrstno kvaliteto blaga hočemo še naprej zmagovati.

Pa ne samo s svojim prvovrstnim blagom, tudi na zunaj morajo biti naše trgovine v okras mesta, da privabljajo tudi tuja. Vzgojili smo že lepo število spretnih aranžerjev in gledali bomo na to, da se okusnost izločb še dvigne.

Opozarjali bomo končno trgovstvo tudi na to, da se mora zanimati tudi za politično življenje in zlasti za občinsko gospodarstvo. Abstinenca rodi le negativne rezultate, mi pa hočemo, da se naš glas upošteva, da se naše zahteve izvedejo. Zato hočemo imeti večje število svojih zastopnikov v vseh zastopih, da bo trgovstvo zastopano sorazmerno njegovi davčni moči in njegovi gospodarski veljavi.

Zlasti pa hočemo, da se upošteva mnenje trgovca v vseh gospodarskih vprašanjih, ki so danes tako zelo pridobila na veljavi, da so že skoraj glavna vsebina vse politike. Vsak trgovec je vsled svojih praktičnih izkušenj gospodarski strokovnjak in zato je tudi v škodo celoti, če se ne upošteva dovolj njegov glas.

To je v glavnem delovni program uprave ljubljanskega združenja in tem ciljem bo tudi predvsem posvečeno moje delo. Prepričan sem, da me bo pri tem podpiralo vse trgovstvo, pa tudi vsa javnost, da bomo s složenim delom našli pot iz krize in v lepšo bodočnost naroda.

»Združenje trgovcev za sreze Celje, Gornjigrad in Šmarje pri Jelsah v Celju

ima dne 10. aprila t. l.

XI. redno letno skupščino,

ki bo ob 8. uri dopoldne v dvorani Narodnega doma v Celju. Dnevni red običajen. Člani so prejšeli pismena vabila in se opozarjajo, da se skupščine udeležijo, ali pa da svoj izostanek sporoče pravočasno upravi in to pismeno. Občni zbor bo razpravljaval samo o vprašanjih, ki so postavljena na dnevni red in o predlogih, ki jih člani vsaj tri dni pred skupščino pismeno naznanijo upravi združenja. O udeležbi se bo vodila točna kontrola. Uprava.

Vzroki naše finančne krize

Govor senatorja dr. Gustava Gregorina na proračunski seji senata z dne 24. marca.

(Nadaljevanje.)

Pomanjkanje vsake iniciativnosti in elastičnosti ter neodločnost Narodne banke v usodnih dneh izbruha denarne krize, vse to je bilo krivo, da se je poostriala denarna in s tem tudi splošna gospodarska kriza, pod katero zdihuje še danes vse naše gospodarsko življenje in z njim tudi državne in samoupravne finance.

Treba pa je tudi naglasiti, da dviganje vlog in tezaviranje denarja ni bilo toliko posledica nezaupanja v denarne zavode, kakor pa strah vlagateljev, da ne bi mogli razpolagati z vložnim denarjem, če bi ga potrebovali. To dokazuje, da oni zavodi, ki so se zatekli pod zaščito zakona in ki morajo na vsako zahtevo izplačati vloge, danes tako rekoč trpe od preobilice vlog, ki jih pa ne morejo koristno uporabljati niti za eskontiranje kratkoročnih menic, ker ne najdejo za njih reeskont zaslonbe pri Narodni banki. Vsi apeli na uvidevnost vlagateljev in vse neizvedljive in tudi neizvedene kazenske sankcije morajo ostati brezuspešne, dokler ne bo pravilna kreditna politika Narodne banke omogočila solidnim denarnim zavodom, da bodo mogli neomejeno izplačevati njim zaupane vloge, ki so sedaj pri njih tezavirane in za katerih obstojanje se morajo posluževati blagajniških zapisov Narodne banke. S tem smo prešli od nevidne tezavracije k vidni tezavraciji denarja. Res je, da je Narodna banka od 28. junija do konca leta 1931. povišala menična in posojila na vrednostne papirje za 759.208.672 dinarjev, toda to je šlo večinoma na breme obvez na pokaz, ki so se zmanjšale za celih 594.380.588 Din, da je prejelo gospodarstvo v tem času od N. B. samo 159.828.083 Din, čeprav je tedanja podloga omogočala N. B., da alimentira naše gospodarstvo z nadaljnjimi 400 milijoni. Pa še to pomoč, ki jo je nudila N. B. v tem času našemu gospodarstvu, je dala N. B. po mnogo predolgem oklevanju in ko je bilo že prepozno. Poleg tega je dajala to pomoč v malih, apotekarskih dozah, ki niso mogle več ublažiti, kaj šele ozdraviti naše denarne krize, ki je tedaj dobila naravnost kronični značaj. »Bis dat, qui cito dat«, pravi latinski pregovor ali po naše: Dvakrat da, kdor hitro da.

Dočim pa je N. B. na eni strani tako rigorozno postopala proti solidnim in močnim denarnim zavodom, vidimo, da je na drugi strani dajala velika posojila za dolgoročne in neproduktivne kredite, namreč za takšne, ki niso imeli nobenih zvez s produkcijo in blagovnim prometom ter vrhu tega manj solidnim, oziroma manj močnim denarnim zavodom, vsled česar je prišlo do tega, da je morala N. B. v svojih zadnjih bilancah odpisati kot sumljive terjatve orjaške vsote in sicer: za l. 1931 11 milijonov 342.172 Din, za l. 1932 50 milijonov 813.302 Din in za l. 1933 celo 63 milijonov 868.302 Din, torej v treh letih 125.224.316 Din, t. j. nad dve tretjini svojega delniškega kapitala, dočim je od l. 1920, t. j. od dneva svoje ustanovitve kot narodne banke razširjene naše države do konca l. 1930, torej do stabilizacije dinarja, odpisala iz istega naslova v vsem 41.181.793 Din ali na leto 3.743.791 Din.

Prehajam na

vprašanje tečaja našega dinarja

in na vzroke njegovega padca.

Prvi vzrok je bil v tem, ker so brezvestni spekulanti zlorabili liberalno devizno politiko N. B., ki je bila uzakonjena z zakonom z dne 11. maja 1931 ter izvozili iz naše države kolikor so le mogli deviz in s tem rušili naš dinar. Ko se je hotelo nastopiti proti tem mahinacijam z omejitvijo deviznega prometa in s klirinškimi dogovori po vzoru drugih držav, so se nagrmadile terjatve tujih državljanov v naši državi, kar je povzročilo ponujanje njihovih vezanih dinarjev na tujih borzah v velikih zneskih. Usoden pa je bil za tečaj dinarja sklep, ki je oprostil v korist italijanskih upnikov okoli 200 milijonov njihovih vezanih terjatev v naši državi. Tedaj se je začela naravnost divja ofenziva

proti dinarju s strani lastnikov osvobojenih dinarjev na italijanskih borzah, zlasti v Trstu in v Curihu, da je padel dinar od stabilizacijskega tečaja v višini 9.126 šv. frankov za 100 Din na 7, da se je švicarski frank napram dinarju podražil za 28-5 %.

N. B. je mogla v jeseni 1931, ko je začel dinar padati v tujini, ohraniti dinar na omenjeni (stabilizacijski) višini, če bi intervenirala v prvi vrsti v Curihu in kupovala vse količine dinarja, ki bi se tam pojavile. Sredstva za to ji niso manjkala, ker je imela po tedenskemu izkazu z dne 30. septembra na razpologo devizne podloge v višini 433 milijonov 786.756 Din, deviz pa, ki niso spadale v podlogo, za 113.968.305 Din, torej vseh deviz 547.755.062 Din, da je marža do 35 % kritja dovoljevala odelitev 126 milijonov Din deviz, katera vsota bi več ko zadostovala, da bi se moglo ustaviti ponudbo lir in drugih deviz izpod stabilizacijske relacije dinarja napram šv. franku. Kakor hitro bi se namreč pojavila N. B. v Curihu kot kupec deviz, v prvi vrsti lir, ki so bile na čelu kola besistov proti dinarju, bi se besisti gotovo umaknili ter prav gotovo ne bi bilo potreba za doseg tega cilja uporabiti omenjeno vsoto 125 milijonov dinarjev. Istočasno bi se z

nemške marke, francoskega franka, angleškega funta, dolarja itd. Prim 28-5 odstotkov plača samo oni, ki doseže dovoljenje finančnega ministra za nakup deviz pri okencih N. B.

Zato je skrajni čas, da se napravi temu, za vse naše gospodarstvo škodljivemu stanju konec, ker moti to stanje naš promet s tujino, onemogočava vsako varno kalkulacijo cen za uvozne in izvozne predmete. Sprijazniti se moramo s činjenico, da se dinar ne more več vzdigniti na stabilizacijski tečaj 9.126 šv. frankov. Poleg tega bi dvig na ta tečaj povzročil ponovno motnjo ne samo v naših prometnih odnosih s tujino, temveč tudi v naših gospodarskih odnosih. Dvig dinarja na stabilizacijski tečaj ne bi bil več priporočljiv že zato, ker sta padla angleški funt in dolar izpod 28-5 % svoje vrednosti ter je češkoslovaška krona devalvirana za 16 odstotkov in ker ni izključeno, da bodo tudi druge države zaradi svojega izvoza sledile temu primeru. Glavna naloga za naše gospodarstvo, zasebno ko državno, je brezpogojno stabilnost dinarja in čeprav na nižjem tečaju, kakor pa je bil stabiliziran dinar z zakonom z dne 11. maja 1931. V ta namen ni nam treba storiti nič drugega, kakor da zakonito devalviramo dejansko že devalvirani dinar in da Narodna banka brezpogojno ohrani dinar na tem tečaju, ki odgovarja curiški notaciji v višini 7 šv. frankov.

Ker znaša podloga N. B. na dan 15. marca t. l. 1.846.380.472 Din, bi imela N. B. po tečaju 7 šv. frankov na razpolago za kreditiranje maržo v višini

žuje tečaj lire kljub svoji zelo pasivni trgovinski bilanci in prav tako pasivnemu proračunu. Paradokсно je, da moramo zdaj mi, ki imamo z Italijo aktivno bilanco in kolikor toliko uravnovešen proračun, plačevati v zasebnem denarnem prometu z Italijo do 45 % prima na liro, ki ima poleg deficitnega proračuna tudi proti nam pasivno trgovinsko bilanco.

(Konec prih.)

Vsem naročnikom in prijateljem želita srečne in vsele velikonočne praznike

uredništvo in uprava

»Trgovskega lista«.

II. zvezek Trgovsko-gospodarskega leksikona

Izšel je drugi zvezek Trgovsko-gospodarskega leksikona, ki obravnava geslice od »Amortizacija kapitala« do »Bagatelka«. Prednosti, ki odlikujejo Trgovsko-gospodarski leksikon in ki smo jih navedli že pri oceni 1. zvezka, so še bolj vidne pri 2. zvezku. Predvsem treba znova poudariti, da obravnava Trgovsko-gospodarski leksikon predvsem snov, ki zanima našega gospodarskega človeka, da je v resnici priročna knjiga za naše ljudi. Kdor ima Trgovsko-gospodarski leksikon ni v tej zadregi, kakor je navadno lastnik tujih leksikonov, da namreč izve iz njega vse mogoče stvari, le tega ne, kar ga najbolj zanima, kar najbolj potrebuje v svojem poslovnem življenju. Trgovsko-gospodarski leksikon odgovarja na vsa vprašanja iz domačega in tujega gospodarskega ter poslovnega življenja. To je njegova prva prednost. Druga njegova prednost je v izvrstnem slogu, ki je jasen, precizen in nazoren, da je avtorju kar čestitati. Nadaljnja prednost Trgovsko-gospodarskega leksikona je, da izčrpno obravnava ves material, da ni enostranski, temveč da že zajema res vso snov, ki je važna za gospodarskega in poslovnega človeka. Zakonodaja, uprava, takse in tarife, blagozanstvo, trgovska geografija, gospodarska zgodovina, knjigovodstvo, denarstvo, vsa ta poglavja so v Trgovsko-gospodarskem leksikonu izvrstno obdelana. Poleg tega pa vsebuje Trgovsko-gospodarski leksikon tudi cel slovar tujih izrazov, z njih izgovorjavo in deloma tudi njih razlago.

Od posameznih geslic 2. zvezka omenjamo zlasti: amortizacijo kapitala, ananas, anarhizem, angleško računovodstvo, anilinske barve, anticipacije, arbitražo, Argentino, asfalt, asignacija, avionske takse, avizo, avstrijsko-jugoslovske trgovske odnose, avtopromet v Jugoslaviji, avtorsko pravico, ažijske, bagatelke itd. Ze seznam teh geslic kaže, kako vsestransko bogata je snov Trgovsko-gospodarskega leksikona.

Zato pa ponavljamo, kar smo že enkrat zapisali: Na Trgovsko-gospodarski leksikon moremo biti Slovenci naravnost ponosni in vse priznanje treba izreči Umetniški propagandi, ki je založila to veliko delo.

Naj zato ne bo gospodarskega človeka, ki ne bi imel tega izvrstnega priročnika, ki ne bi bil naročen na Trgovsko-gospodarski leksikon.

Adria prašek je boljši

ZVEZA OBRTNIH DRUSTEV DRAVSKE BANOVINE

je na svojem izrednem obnem zboru sklenila, da prenese sedež društva iz Celja v Ljubljano. V tem smislu so se tudi spreminila pravila. Pri novih volitvah so bili izvoljeni: za predsednika Josip Rehek, predsednik obrtnega odseka Zbornice za TOI v Ljubljani, za I. podpredsednika Mha Vahter, knjigovodski mojster v Mariboru, za II. podpredsednika Frane Koštr, kovaški mojster v Celju, za odbornike Franjo Igljič, Miroslav Urbas in Albert Špeletič iz Ljubljane, Emanuel Ilih iz Maribora, Karl Koštomaj iz Celja, Joško Greifoner iz Ptuj, Teodor Verbnik iz Ljutomer, Mloš Rozin iz Trbovelj, Ognjeslav Mencinger iz Zagorja, Matija Perko iz Šiške, Ivan Novak iz Šoštanj in Franjo Rožič iz Središča.

Trgovci!

Podpirajte domačo industrijo, zato naročite le »Snežinka« milni prašek, ki je zajamčeno neškodljiv ter vsebuje nad 60% mila

Izdeluje:

Dolničar & Richter

Ljubljana

nakupom dinarja na tujih borzah zmanjšal obtok bankovcev N. B. in sicer za vsoto z intervencijo nakupljenih dinarjev. V smislu čl. 2. zakona z dne 17. junija 1931 je imela N. B. celo dolžnost, da očuva stabilnost in varnost denarja z vsemi tehničnimi sredstvi, kakor se glasi omenjeni člen. Tehnična sredstva za ohranitev stabilnosti dinarja je N. B. v oni kritični dobi imela. Zakaž ni to tudi storila, ni mogoče razumeti, če se ne predpostavlja, da je N. B. v sporazumu s finančnim in trgovskim ministrom nalašč dopustila, da se tečaj dinarja postopoma zniža na 7 šv. frankov in da se s tem pospeši naš izvoz. To pa ni ravno verjetno, če se pomisli, da sta tako prejšnji ministrski predsednik ko sedanji finančni minister opetovano izjavila, da bo dinar najkasneje do proračuna za leto 1932 dosegel svoj stabilizacijski tečaj. Če je v resnici obstojala takšna namera, potem pomeni to, da so bile razmere močnejše od te volje in da je N. B., ki ni pravočasno obdržala tečaj dinarja, prišla v položaj, da se je morala sprijazniti s tečajem 7 šv. frankov, ki kakor omenjeno odgovarja primu od 28-5 %.

Po tej relaciji bi morala notirati italijanska lira okroglo 3-80 Din, toda v naših denarnih zavodih je nemogoče kupiti liro izpod 4 Din, temveč je treba za njo plačati do 4-10 Din, v kolikor devizni predpisi sploh dovoljujejo nakup. Črna borza pa, ki v današnjem deviznem režimu naravnost cvete, prodaja italijanske lire po 4-20 do 4-30 Din, kar pomeni doplačilo na stabilizacijski tečaj ne 28-5 %, temveč 45 %, da se more dinar v relaciji z lro ponašati kar s trojnimi tečajem. Isto velja tudi glede

1.500 milijonov dinarjev, oziroma za intervencije na borzah v korist ohranitve dinarjevega tečaja, t. zv. »masse de manoeuvres« v znesku približno 430 milijonov dinarjev, t. j. 35 % od omenjenih 1500 milijonov dinarjev, kolikor znaša relacija podloge napram mogočemu obtoku bankovcev.

S tem pa ni rečeno, da bi smela N. B. svojo z devalvacijo povečano zalogo razpoložljivih sredstev razmetati v investicijske ali celo nerentabilne, oziroma dolgoročne kredite. Nasprotno bi morala iz tako povečanih razpoložljivih sredstev dajati posojila izključno samo na kratkoročne in varne menice.

Nahajamo se v ugodnem položaju, da imamo, samo da jo še z zakonom določimo, že nad dve leti dejansko devalvacijo dinarja, na katero so se že polagoma prilagodile cene naših domačih in tujih proizvodov, dočim so morali to v državah, ki so v zadnjem času devalvirale svojo valuto, storiti na umeten način in podvzeti posebne korake glede cen domačih in tujih proizvodov. Devalvacija, kakor si jaz predstavljam, ne bi potemtakem pomenila nobene inflacije in ne bi učinkovala na cene naših domačih ter uvoznih in izvoznih proizvodov.

Glavno dejstvo takšne devalvacije pa bi bilo v tem, ker bi s pomočjo 400 milijonov razpoložljivih deviz, oziroma zlata, mogla N. B. z intervencijo stalno ohraniti tečaj dinarja na novi relaciji 7 šv. frankov. Tako ohranjeni tečaj bi s svojo stalnostjo dosegel na tujih borzah takšno zaupanje, da bi mogel za isti tečaj kupovati tudi zlató in devize in s tem polagoma krepiti svojo zlató podlogo. Tako dela — poleg drugih emisijskih bank — tudi Italija, ki vzdr-

Naše gospodarstvo v februarju

(Po statistiki OUZD-a v Ljubljani.)

Od januarskega situacijskega poročila ne izkazuje dalje nobena industrijska panoga kakšne posebnosti.

V pogledu konjunkturalnega napredovanja je še vedno tekstilna industrija na prvem mestu z letnim prirastkom + 2428 oseb. Njej sledijo gradnje železnic, cest in vodnih zgradb z letnim prirastkom + 629 oseb. Znatno absolutni prirast izkazuje še industrija kamenja in zemlje, + 337 oseb. Največje konjunkturalno nazadovanje izkazuje industrija za predelovanje lesa in rezbarstvo z letnim padcem — 637 oseb. Njej sledi trgovina z letnim padcem — 607 oseb, in nadalje gradnje nad zemljo (visoke gradnje) z letnim padcem — 392.

V pogledu sezidskega razvoja je treba omeniti, da ne izkazuje v februarju nobena industrija niti pomembnejšega sezidskega napredovanja niti sezidskega nazadovanja. Sezija se začne šele v marcu počasi razvijati.

Podrobnejši potrebnejši podatki posameznih industrij so razvidni iz spodnje tabele:

Industrijska skupina	v primeru		
	Povprečno štev. zav. delavcev v I. 1934 z januarjem 1934	februarjem 1934	1934
Gradnja železnic in vodnih zgradb	1925 + 629	+ 20	
Tekstilna industrija	11809 + 2428	+ 310	
Občinski obrati	1579 + 248	+ 170	
Industrija kamenja in zemlje	2291 + 337		
Gradnja prevoznih sredstev	280 + 40	- 4	
Kemična industrija	1636 + 201	+ 28	
Poljedelstvo	575 + 58	- 8	
Industrija tobaka	959 + 87	- 4	
Grafična industrija	1132 + 84	- 10	
Papirna industrija	1835 + 117	- 13	
Industrija kože in gume	1515 + 65	+ 1	
Gozdno-žagarska industrija	5628 + 203	+ 299	
Denar. in zavar. zavodi in samost. pis.	584 + 21	+ 11	
Hišna služinčad	8413 + 167	+ 46	
Industrija hrane in pijače	3565 + 37	- 48	
Kovinska industrija	5993 - 65	- 72	
Gostilne, kavarne in krčme	2830 - 46	- 28	
Higijena	1600 - 31	+ 16	
Oblačilna industrija in čiščenje	3870 - 141	- 83	
Zasebna prometna podjetja	787 - 40	+ 4	
Centrale za proizv. sile in presk. z vodo	473 - 39	- 9	
Gledališča, svob. poklici in razno	1117 - 102	- 9	
Predelovanje kože in njenih surogatov	2585 - 324	- 209	
Javni promet	481 - 80	- 21	
Trgovina	3249 - 607	- 38	
Industr. za predel. lesa in rezbarstvo	3077 - 637	- 33	
Gradnje nad zemljo (visoke gradnje)	1030 - 392	- 84	
Skupaj	70822 + 2221	+ 231	

Monopolizirane tiskovine računov. Vse cenj. trgovce in obrtnike opozarjamo, da stopijo nove takse za račune 20. aprila v veljavo. Račune zamorejo tudi po novem pravilniku tiskati tiskarne, potrebno je samo, da se pred uporabo predložijo davčni upravi v kolkovanje. Tiskarna Merkur izvrši vsa tozadevna naročila po predpisih točno in po zmereni ceni.

Davčna vprašanja in trgovstva

Uprava Združenja trgovcev v Ljubljani je pričela prijeti prijateljske sestanke, na katerih se obravnavajo razna aktualna vprašanja.

Prvi tak sestanek je bil v sredo zvečer v veliki dvorani Trgovskega doma. Sestanek je bil odlično obiskan in njegov potek je pokazal tako mnogo lepe harmonije med ljubljanskim trgovstvom, da je zagotovljen uspeh teh sestankov.

Prvi sestanek je otvoril živahno pozdravljen predsednik Združenja Karl Soss, ki je uvodoma pojasnil namen teh sestankov ter povabil trgovstvo, da se v enako odličnem številu udeleži tudi družabnih sestankov, ki jih bo priredila uprava Združenja.

Nato je podal tajnik Šmuc vsebinsko zelo zgoščeno poročilo o davčnem vprašanju in stališču trgovstva do tega vprašanja.

Najprej je na kratko opisal prizadevanje trgovcev, da se pravilno reši davčno vprašanje. Ko so dobili trgovci l. 1921. plačilne naloge za plačilo vojne davka, ki jim je bil predpisan v naravnost bajni višini, se je začela prva akcija trgovstva, ki je tudi prinesla uspeh. Nato je prišel boj proti dohodnini in prizadevanje za izenačenje davkov. S pridobitno se je to izenačenje sicer doseglo, a trgovstvo je prišlo iz dežja pod kap.

Zlasti se, ker je postajal davčni pritisk vedno hujši in se je lani pridobitna povišala kar za 100%, da je moral celo finančni minister sistrirati ta sklep pregorelega davčnega uradnika. Davčni odbor je sicer precej omilil to davčno prakso, toda proti njegovim sklepom je davčna uprava prijavila nad 300 prizivov.

Nato je omenjal veliko vsoto zastalnih davkov v drugih banovinah ter omenil nove davščine, ki so bile uvedene lani ter letošnje nove davčne predloge, proti katerim se je zlasti boril narodni poslanec Mohorič, ki je dosegel tudi znatno omiljenje teh predlogov.

Tajnik Šmuc je nato prešel na kritiko drž. gospodarstva in navedel celo kopo uradnih številk o tem gospodarstvu. Zlasti je navedel prevelike izdatke, ki jih zahtevajo politične upokojitve, težke posledice slabega zakona o drž. računovodstvu in pa silno obremenitev Dravske banovine in še posebej Ljubljane. Dravska banovina je plačala v l. 1931. že skoraj 1200 milijonov Din davka in je s tem že dosežena vrhovna meja možnosti. Kljub temu pa je za novo proračunsko leto predviden večji dohodek tako od prometnega davka kot od neposrednih davkov, a vse gospodarstvo poslovanje je zastalo. Kako visoka je že obremenitev prebivalstva Dravske banovine, naj dokazuje to, da znaša povprečna davčna obremenitev vsakega prebivalca v Jugoslaviji 145 Din, v Dravski banovini pa 189 Din.

Nato je prešel tajnik Šmuc na opis novih davkov ter podrobno pojasnil, kako treba napovedati pridobitno. Pojasnil je tudi nova določila o taksah in s konkretnimi primeri pojasnil finančni efekt davkov za trgovca. Za svoja temperamentna izvajanja je žel glasno odobravanje.

Nato je povzel besedo zbornični predsednik Jelačin. Zlasti je opozarjal, kako pada vsled previsokih davkov rentabilnost podjetij. Režija postaja ob skrbju poslov zlasti občutna in zato se ne bi smela podraževati režija z višjimi davki, kadar vlada splošen zastoj v gospodarstvu. Omenja, da so za preostro davčno prakso odgovorni tudi nekateri uradniki v Ljubljani. Saj je moral opozoriti gospode v

Ljubljani, da so sli s svojim izterjavanjem

Tudi ne gre, da se prodajajo zarubljeni predmeti v brezcenje. Zlasti mora ogorčiti davkoplachevalce, ce vidijo, da se nekatera določila naravnost

tolmačijo proti davkoplachevalcem. Tako n. pr. niso hoteli priznati taksne ugodnosti mesečniku, ker so v naredbi navedeni le tedniki, čeprav je jasno, da velja ta ugodnost za mesečnike še v večji meri.

Predsednik Jelačin opozarja nato, da bodo novi davki zlasti zadeli nižje trgovstvo in da treba zahtevati, da se kakor manjšim obrtnikom tako tudi manjšim trgovcem pavšalira davek.

Če se trgovstvo bori za zboljšanje razmer, potem se bori samo zato, ker se zaveda, da je tudi ono del države in ker hoče, da se more s ponosom udariti na prsa, da pripada državi, v kateri vlada red in dobro gospodarstvo. (Burno odobravanje.)

Ko sta še stavila par vprašanj trgovca I. Železnikar in Kos in jima je dal nekatera pojasnila predsednik Soss, je imel daljši govor o delu davčnega odbora g. Bahovec. Njegov govor je bil nad vse posrečen in podal je poslušalcem celo vrsto koristnih nasvetov, kako se morejo s pravilno davčno napovedjo obvarovati škode. Zlasti je poudarjal, da samo sebi škoduje, kdor skuša drugega potlačiti s tem, da o njem napoveduje višje dohodke, kakor jih dejansko ima. Opozarjal je nadalje, kako nad vse škodljivo je, če kdo daje članom davčnega odbora napačne podatke. Potrebno je nadalje, da si trgovci medsebojno zaupajo in da pravočasno informirajo člane davčnih odborov o svojih zadevah. Pa še celo vrsto drugih dragocenih nasvetov je dal g. Bahovec in žel za svoja izvajanja toplo in iskreno odobravanje.

Predsednik Zveze trg. združenj Josip Kavčič je nato še izpopolnil poročilo g. Bahovec. Zlasti je opozarjal na nujno potrebo, da vsak trgovec pozna zakonska določila, ker drugače ne more z uspehom braniti svojih interesov. Enako je važno, da vsi trgovci vodijo knjige, ker so trgovske knjige pri odmeri davka vedno večje važnosti. — Pridružuje se mnenju predsednika Jelačina, da treba za male trgovce davek pavšalirati in meni, da je ta zahteva tudi izvedljiva, ker polaga davčna uprava glavno pažnjo na »velike ribe«.

Opozarja, da se v zadnjem času zopet opaža neka animoznost proti trgovstvu. Ti ljudje, ki širijo to animoznost, se ne zavedajo, s kakšnimi žrtvami danes trgovci še vzdržujejo svoje obrate. Naj ne vidijo pred seboj le trgovce, ki so še vzdržali, temveč naj pomislijo tudi na one stotine, ki jih je kriza že strla. (Dobro.)

Nato govori o pomembnem 7. februarju, ko se je spontano pokazala popolna solidarnost vseh beograjskih gospodarskih krogov in ko so bili v protest proti novim davčnim predlogom

Ta dan pa se je pokazala tudi solidarnost vsega jugoslovanskega trgovstva in posledica te solidarnosti je tudi kongres jugoslovanskega trgovstva v Skoplju, ki bo maja meseca in na katerega vabi vse slovensko trgovstvo.

Nato govori o nujni zahtevi, da se obdačijo enako vse druge trgovine, tudi vse industrijske prodajalne. Tako obstoji podjetje, ki ima v vsej državi 150 podružnic, plača pa za vse te prodajalne le 160.000 Din davka, samo za lokal svoje podružnice v Skoplju pa plača 180.000 Din!

Hočemo pa tudi, da se obdačijo in da

potem izginejo vsi oni nevidni posredovalci, ki nimajo ne lokala, ne pisarne, ne pomožnih moči, pa zaslužijo na provizijah naravnost velikanske vsote.

S ponovnim opozorilom na skopljski kongres je zaključil predsednik Kavčič med splošnim odobravanjem svoja izvajanja.

Nato je opozoril na celo vrsto aktualnih vprašanj trgovec Sedlar. Opozarjal je, da mora prispevati za gremialno šolstvo tudi občina, ker je izdatek 500 dinarjev za vajenca že previsok za posameznega trgovca. Govoril je nadalje o konkurenci nabavljajalnih zadrug, o previsoki mestni užitnini, o slabem stanju cest in nedostatkah naše izvozne trgovine ter zlasti opozarjal na vest dunajskega lista, da se hoče monopolizirati lesni izvoz. Tudi njemu so zborovalci glasno pritrdili.

Nato je zaključil sestanek predsednik Soss s pozivom, da se udeleže trgovci tudi prihodnjih sestankov, ko ne bodo na dnevnem redu davki, v enako odličnem številu.

Vračunanje prometnega davka v fakture

Ugledni trgovec nam piše:

Glede novih predpisov o prometnem davku vladajo velike nejasnosti, ki jih je treba pojasniti.

Dosedaj so nekatere tvornice zaračunavale prometni davek z 2%, 2½% ali pa 3,4%, ostalo pa so plačale same. Novi predpisi pa zahtevajo, da se vračuni in vpiše v račun 5%. Niso pa vse tvornice na jasnem, koliko morajo vračunati. Tako prejemam od ene tvornice pravilno priračunano 5% prometnega davka, med tem ko ga nekatere ne zaračunavajo, bodisi da plačajo ta davek v celoti same in vodijo o tem evidenco in so zato davek že vkalkulirale v ceno ali pa napišejo na račun enostavno naslednje: »Po zakonu predpisani prometni davek že vračunan.« To pa ni pravilno. Če pride k trgovcu kontrola — in to se bo v sedanjih časih gotovo dogajalo — bo imel trgovec, ki je brez vsake krivde, sitnosti ali pa bo moral plačati davek še enkrat. Predpise je pač treba natančno izpolnjevati. Čudim se le, da moram kot trgovec opozarjati tvorničarje, da pravilno vračunavajo prometni davek v račune.

Pa stvar je v tem, da dobivamo vedno nove in nove predpise, nihče pa se ne zanima za to, da bi bili zainteresirani tudi vedno pravilno poučeni o teh novih predpisih. Pri obilni množici vedno novih predpisov potem seveda ni čudno, če kdo kakšnega prezre.

Kdo ne rabi zaščite?

Vsi! Za ves gospodarski svet je ustanovljena »Zaščita« r. z. z o. z. v Ljubljani, Masarikova cesta 14-II.

POVPRAŠEVANJA

Tvrdka Friedrich Edelbüttel, trgovina z lesom, Hamburg, Burchardstrasse 22, želi stopiti v kupčijske zveze s tukajšnjimi izvozniki lesa, ki imajo na razpolago rezanega jelkega in smrekovega lesa, kakršen se izvaža od tu na vzhod. Interesantom se je direktno obrniti na prej navedeno tvrdko.

Račune

v blokih po 25 ali 50 komadov dobavlja v lični opremi in po konkurenčni ceni

Tiskarna Merkur, Ljubljana, Gregorčičeva ul. 23.

Natisnjene račune je treba pred uporabo predložiti davčni upravi v kolkovanje.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Kriza v številkah

Ministry of Labour Gazette (list angl. ministarstva za delo) je objavil številk... zaposlenosti v raznih državah za l. 1929 do 1933.

Table with 2 columns: Country and Percentage (5% to 37%).

Vidimo torej že iz teh števil, v katerih državah utegne biti kriza najhujša... da fašizem Italije ni osrečil in ni ušla brezposelnosti.

Zadnje leto kaže v mnogih deželah znake večje zaposlitve v primeru z l. 1932., iz- vzemši države z zlatim standardom: Francija, Nizozemska, Italija, Švica, Češka in Poljska...

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o imovini zasebnice Marije Horvat v Ljubljani. Konkurzni sodnik Avsec, upravnik mase zasebni uradnik Ivo Trebar.

Odpravljen je konkurz trgovca Kasmirja Josipa v Turskem vrhu, ker je bila sklenjena prisilna poravnava.

V zadevi trgovca Rozmaniča Petra se postavlja za poravnalnega upravitelja odvetnik dr. Lenart Lotrič v Gornji Radgoni.

Uvedeno je poravalno postopanje o imovini posestnice in gostilničarke Hren Rozalije v Zgornji Šiški. Poravalni sodnik Avsec, poravalni upravitelj odvetnik dr. Žitko.

Potrjena je prisilna poravnava, ki jo je sklenil trgovec Fišinger Lenart v Peklu s svojimi upniki.

Mednarodni borzni indeks

Table with 10 columns: City, Borski indeks, etc. (London, Pariz, Berlin, Praga, Dunaj, Bruselj, Amsterdam, Stockholm, Curih, Newyork).

Iz tečajev na desetih velikih borzah izračunani mednarodni borzni indeks je pretekli teden nazadoval za več ko en odstotek na 43.4%.

Ze v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrolbi in svetilnika srajec, svrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perile tovarna JOS. REICH

POLETNI DELOVNI ČAS V ZAGREBU

Po opozorilu Trgovinsko-industrijske zbornice v Zagrebu velja v Zagrebu za to leto ta delovni čas: Za vse vrste trgovin razen za posebej navedene od 7.30 do 12. in od 15. do 19.30. Lokali zavarovalnic in njim podobnih podjetij, poslovalnice industrijskih poslovalnic, veletrgovin in njih pisarn, agenturne, komisijske in špediterske poslovalnice morejo biti odprte od 7.30 do 12.30 in od 15. do 18., v sobotah pa od 7.30 do 13.30.

Dr. Brencelj Ljudevit, Ljubljana.

Judikat o davku na poslovni promet

Svetovna gospodarska depresija se v naši državi, zlasti v Dravski banovini poostruje za nesorazmernimi zahtevami javnih dajatev. Vzrok je na eni strani v podedovanih in še neizenačenih razlikah v zakonodavstvu.

Tako je napredek le počasen in težaven. Pravi korak naprej je storil državni svet z najnovejšo sodbo v zadevi skupnega davka na poslovni promet.

Neka tekstilna tvrdka je odvajala skupni davk na poslovni promet po prejetih vplačilih, od katerih je naravno odbijala davk na poslovni promet.

Dravska finančna direkcija pa se je postavila na stališče, da se mora davk na poslovni promet prišteti odmerni osnovi

in torej odpremljati skupni davk od vse odškodnine (naknade), to je od zneska na blago s postranskimi stroški + davk, z drugimi besedami, da se mora plačevati davk od davka.

Proti pričakovanju je pritrdilo temu stališču tudi celjsko upravno sodišče.

Državni svet pa je razveljavil sodbo upravnega sodišča iz sledečih razlogov:

V § 8 zakona od 12. julija 1930 o skupnem davku na poslovni promet je predpisano, da se za davčno osnovo skupnega davka na poslovni promet za davčne zavezance iz §§ 6 in 7 smatra vse ono, kar se v teku enega koledarskega leta prejme... Druge banovinske davščine: Prispevek avtobusnih podjetij za čezmerno uporabo cest 0,5; davščina na šmarnico 0,25; nepobrane terjatve iz prejšnjih let 2,5; redni dohodki 1,15; drž. dotacija 1,0.

Novi banovinski proračun

Službeni list z dne 31. marca objavlja novi proračun Dravske banovine, kakor je bil odobren od ministrskega sveta.

Novi proračun predvideva te izdatke (vse številke v milijonih Din):

Table with 2 columns: Category and Amount (Izdutki: Občni oddelek 1,9, Upravni oddelek 0,23, Kmetijski oddelek 1,55, Prosvetni oddelek 0,14, Tehnični oddelek 8,35, etc.).

Dohodki pa so določeni takole (v milijonih Din):

Table with 2 columns: Category and Amount (Banovinske doklade: 35% na občna banovinska doklada k državnim neposrednim davkom 25,6; 25% na nadomestna cestna doklada 18,4; 10% na zdravstvena doklada po § 17. zakona o zdravstvenih občinah 4,0.

Table with 2 columns: Category and Amount (motorna vozila 1,0; pooblastitve in dovolitve 0,45; zavarovalne premije 0,5; dediščine 1,1.

Table with 2 columns: Category and Amount (Druge banovinske davščine: Prispevek avtobusnih podjetij za čezmerno uporabo cest 0,5; davščina na šmarnico 0,25; nepobrane terjatve iz prejšnjih let 2,5; redni dohodki 1,15; drž. dotacija 1,0.

Dobava-prodaja

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 4. aprila ponudbe o dobavi mrež iz žice in pločevine in 60 brodarskih verig; do 11. aprila pa o dobavi 125 gumijastih obrobov za tesnila.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 5. aprila ponudbe o dobavi 1000 trioglatih pil, 50 lopat za oder, raznega orodja, 50 m³ lesa, 200 kg cinkovega belila, 300 kg raznih suhih barv, 10 kg šolske krede, 5 kg modre krede in 5 kg rdeče krede ter o dobavi 4000 kg tračnikov.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 4. aprila ponudbe o dobavi 100 smrekovih desk; do 11. aprila pa o dobavi 20.000 kg portland-cementa.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 5. aprila ponudbe o dobavi 280 m³ laidskega poda, 60 jelovih in 22 hrastovih hlobov ter o dobavi 85 krogličnih ležajev.

Razpisane so te licitacije: Dne 3. aprila pri Komandi Savske divizijske oblasti v Zagrebu za dobavo 18.830 m³ drv.

ZAKAJ TAKO?

S 1. aprilom poteče pogodba med državnimi železnicami in TPD o dobavi premoga. Pogajanja za sklenitev nove pogodbe pa se začne šele po 1. aprilu.

POGLOBITEV TRGOVINSKIH ZVEZ Z LEVANTO

V Beyrouthu (Boite Postale 99) se je osnovalo podjetje Bureau Commercial Yngoslave, ki želi stopiti v poslovne zveze z jugoslovanskimi tvrdkami.

Po svetu

Šefi generalnih štabov držav Male antante so na svojem sestanku v Bukarešti razpravljali predvsem o enotnem obrambnem načrtu Male antante.

Vsi banovinski proračuni znašajo 711-9 milijonov dinarjev in so za 14-8 milijonov manjši od lanskih.

Minister Demetrović je napovedal v senatu, kakor poroča Neue freie Presse, reorganizacijo jugoslovanskega lesnega izvoza, ki pride v bodoče pod državno kontrolo.

Razsodba v ustaškem procesu je bila razglašena. Vsi trije obtoženi atentatorji: Oreb, Begović in Podgorelec so bili obsodeni na smrt na vešala, ker so s terorističnimi dejanji ogrozili javni mir v Jugoslaviji.

Italijanski tisk je vznemirljen vsled zблиžanja Nemčije in Jugoslavije. Il Sole piše, da hoče Nemčija pridobiti Jugoslavijo z gospodarskimi koncesijami.

Francoski zun. min. Barthou in belgijski zun. min. Hymans sta se popolnoma dogovorila glede razorožitvenega vprašanja in potrebnih jamstev za ohranitev miru.

Predsedstvo razorožitvene konference se na predlog angleške vlade sestane dne 10. aprila. Listi pišejo, da se je posrečilo doseči zблиžanje med francoskim in angleškim stališčem.

Italijanski veleposlanik Grandi je angleškega zunanjega ministra Simona opozarjal na nevarnosti, ki da izvirajo iz balkanskega pakta in je zato predlagal, da pritiski Anglija na Grčijo, da bi pakt odpravila.

Francoska vlada je izdala obsežne varnostne ukrepe, da onemogoči vsak upor levičarskih ali skrajnih desničarskih elementov.

Morilce preiskovalnega sodnika Princea so aretirali. So to štirje apasi zloglasne banditske tolpe, ki jo vodita bandita Jo-Jo in Angelo.

General Barty de Fourtou, ki je zapleten v Staviskijevu afero, je bil črtan iz francoske vojske.

Privatne tvornice orožja v Franciji pridejo pod državno nadzorstvo, ker so na debelo dobavljale orožje političnim strankam.

Nemčija bo izdala po novem proračunu za vojsko 890 milijonov mark, za 220 milijonov več kakor lani.

Prusko državno ministrstvo je izdalo zakon, po katerem bodo morali bivati absolventi mestnih šol eno leto na kmetih in sicer pod nadzorstvom nar. socialističnih voditeljev.

Ker so ubili nekega narodnega socialista so bili v Berlinu obglavljeni trije komunisti.

Poljska vlada je za letošnje gradbeno sezono določila 30 milijonov zlotov in sicer 18 milijonov za male gradnje, 8 milijonov za dovršitev začetih in 4 milijone za nakup zemljišč.

2500 uradnikov je bilo na Madjarskem s 1. aprilom upokojenih, da se s tem znižajo državni izdatki.

12 bombnih in 3 bojna letala je poslala Italija v Avtrijo, kakor zatrjuje angleški list Daily Express.

Vse tirolske občine so že imenovala Ottona za častnega občana.

1. majnik kot praznik dela in 12. november kot dan republike nista v Avtriji več državna praznika. Mesto njih je določen 4. marec, ko je prenehal avstrijski parlament in 11. september, ko je imel Dollfuss svoj govor, da je Avstrija krščanska narodna država.

Po novi avstrijski ustavi bo rim. katoliška cerkev proglašena kot državna cerkev.

Rumunija pripravlja zakonski načrt, po katerem se znižajo tuji dolgovi rumunskih državljanov za 50 do 70% do vseh tujcev, ki so v Rumuniji dosežene čiste dobičke izvozili iz države.

Na italijanskem parniku Martha Washington je izbruhnil požar, ki je uničil 30 kabin. Parnik, ki je last tržaške družbe Cosulich, je bil v popravilu v doku.

Prihodnja številka »Trgovskega lista« izide vsled velikonočnih praznikov šele v četrtek, dne 5. aprila.

DUMPING-CENE ZA GRŠKA VINA

Na mednarodnem vinskiem trgu je v zadnjem času mnogo pritožb proti izredno nizkim cenam grških vin. Te cene ogrožajo vsa vinska trgovina. Tako se prodaja grško 13odstotno vino cif Hamburg po 10 mark za hektoliter s sodom vred. Stroški prevoza in soda znašajo okoli 6 in pol marke, da dobi grški izvoznik vina za hektoliter vina samo 8-50 marke. Po tako nizki ceni pa ni mogoče prodajati nobenega vina brez izgube.

OBČNI ZBORI

Industrialec Novak Franjo sklicuje na podstavi svoje koncesijske listine ustanovni občni zbor delniške družbe Tovarne stroji v Majšperku na dan 7. aprila ob 10. dopoldne v pisarniških prostorih »Tovarne stroji«.

Zveza slovenskih zadrug ima redni občni zbor dne 9. aprila v dvorani Delavske zbornice ob 10.

Pražarne in kemične tovarne, d. d. v Celju imajo redni občni zbor dne 10. aprila ob 11. v prostorih Prometnega zavoda za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta.

Trgovsko-industrijska delniška družba »Merkur« ima XII. redni občni zbor dne 18. aprila ob 15:30 v prostorih ravnateljstva Hranilnice Dravske banovine v Ljubljani.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 31. marca objavlja med drugim: Uredbo o banovinskem proračunu Dravske banovine. — Pregled proračuna pridobitnih podjetij, zavodov in ustanov Dravske banovine. — Pravilnik o banovinskih davščinah Dravske banovine. — Uredbo o proračunu »Bednostnega fonda« Dravske banovine. — Pravilnik o izredni davšcini delojemalcev in službodavcev. — Razglas o znižanju potnih povprečnih ba-

novinskih zdravnikov združenih zdravstvenih občin in sester pomočnic. — Razne razglase sodišč in drugih uradov ter razne druge objave.

Tržna poročila

MARIBORSKI TRG

Na trg z dne 27. marca je bilo prignanih 17 konjev, 12 bikov, 168 volov, 298 krav in 19 telet, skupaj 514 glav.

Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bile te: debeli voli 1 kg žive teže od Din 3— do 3-50, poldebili voli 2— do 2-75, plemenski voli 2-50 do 3-75, biki za klanje 3— do 3-50, klavne krave debele 2-50 do 4—, plemenske krave 1-50 do 2-50, krave za klobasarje 1-50 do 2—, molzne krave 2— do 2-50, breje krave 2— do 2-50, mlada živina 3— 4—, teleta 4-50 do 5— Din. Prodanih je bilo 280 glav živine. — Məsne cene: volovsko meso I. vrste 1 kg Din 8—10, II. vrste 6—8; meso od bikov, krav, telic 4 do 6—; telečje meso I. vrste 10—14, II. vrste 8—10; svinjsko meso sveže 10—16.

MARIBORSKI SVINJSKI TRG

Na svinjski sejem dne 23. marca 1934 je bilo pripeljanih 205 svinj in 1 koza, cene so bile te:

Mladi prašiči 5—6 tednov stari 80—100, 7—9 ted. 150—200, 3—4 mesece 250—280, 5—7 mes. 320—360, 8—10 mes. 450—560, 1 leto 650—750 dinarjev za 1 komad. — 1 kg žive teže 6-50—7, 1 kg mrve teže 9—10 dinarjev. — Koze kom. 60 dinarjev. Prodane so bile 104 svinje.

DUNAJSKI ŽIVINSKI TRG

Na goveji trg z dne 26. marca je bilo postavljenih: 806 volov, 384 bikov in 573 krav. Iz Jugoslavije je bilo: 93 volov, 29 bikov in 2 krave. — Cene so bile te: fabrični voli I. vrste po 1-30 do 1-45; navadni I. vrste po 1-15 do 1-25; II. po 1— do 1-10; II. vrste po 0-90 do 1—; biki po 0-90 do 1-10; krave po 0-82 do 1-05, mrsava živina po 0-63 do 0-80 šilingov za kg žive teže. — Tendence: Ob slabem prometu so se pocenile vse vrste živine za 3 do 5 grošev.

Svinjski trg z dne 27. marca. Dogon: 3871 špeharjev in 9620 pršutarjev. Iz Jugoslavije je bilo 1753, iz Madjarske pa 1074 špeharjev. Pršutarjev je bilo iz Avstrije 7167, iz Poljske 1684, iz drugih držav pa manjše količine. — Cene: mangalica I. vrste po 1-35 do 1-38, II. vrste po 1-32 do 1-34, jugoslovanski križani špeharji po 1-35 do 1-42, srednji po 1-32 do 1-34, slabše vrste po 1-30 do 1-32, stari po 1-20 do 1-28, pršutarji lahki po 1-20 do 1-42, težki po 1-15 do 1-30, križani po 1-35 do 1-42 šilinga za kg žive teže. — Tendence: Ob mirnem prometu so se pocenili špeharji za 2 do 3 groše. Pršutarji so se prodajali za 2 do 3 groše dražje. (Poročilo tvrdke Predovič in drug, Dunaj III. — St. Marx.)

Program ljubljanske radio postaje

Nedelja, dne 1. aprila. 8-15: Poročila. — 8-30: Orgelski koncert (Blaž Arnič). — 9-00: Religiozna glasba na ploščah. — 10-00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11-00: Radio-orkester. — 12-00: Čas, reproduciran koncert godb na pihala, vmes instrumentalne solistične točke. — 16-00: »Prodana nevesta« (Smetana) v reproduc. glasbi (I. in III. dejanje). — 20-00: Mešani oktet poje velikonočne pesmi. — 20-30: Radio-orkester. — 21-15: Vokalni koncert Marjana Rusa. — 22-00: Čas, poročila, radio-jazz.

Ponedeljek, dne 2. aprila. 8-15: Poročila. — 8-30: Telovadba (Pustišek Ivko). — 9-00: Versko predavanje. — 9-35: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. — 9-45: Plošče. — 10-00: Žensko delo na Bolgarskem (Pavla Hočevarjeva). — 10-30: Narodne pesmi v vprašanjih in odgovorih. — 11-00: Slovenska glasba, izvaja radio-orkester. — 12-00: Čas, malo za res in malo za ples (pestra revija gramofonskih plošč). — 16-00: O ureditvi kmetijskega vrtiča (Lap Anton). — 16-30: Šramel kvartet Flis — vmes poje kuplete g. Bajde — vmes citre solo. — 20-30: Prenos opere iz Beograda. V odmoru: Čas in poročila.

Torek, dne 3. aprila. 12-15: Tuji kraji, tuje pesmi (pesmi in plesi raznih narodov na ploščah). — 12-45: Poročila. — 13-00: Čas, jugoslovanska narodna glasba

na ploščah. — 18-00: Otroški kotiček (ga. Medvedova). — 18-30: Slavni pevci v reproducirani glasbi. — 19-00: Sokolstvo. — 19-30: O državljanski vzgoji (prof. Marin-ko). — 20-00: Ljubljanski komorni trio. — 20-45: Vokalni koncert Antona Drmote. — 21-15: Radio-orkester. — 22-10: Čas, poročila. — 22-30: Angleške plošče.

Sreda, dne 4. aprila. 12-15: Reproduciran orkestralni koncert. — 12-45: Poročila. — 13-00: Čas, razni zbori na ploščah. — 18-00: Radio-kvintet. — 18-30: Radio-orkester. — 19-00: O sodobnem gledališču. — 19-30: Pregled jugoslovanske književnosti. — 20-00: Koncert okteta »Ljubljanskega Zvonca«. — 20-45: Vijolinški koncert Karla Rupla. — 21-30: Mandolinistični kvartet. — 22-00: Čas, poročila, radio-jazz.

Četrtek, dne 5. aprila. 12-15: Operne fantazije na ploščah. — 12-45: Poročila. — 13-00: Čas, reproduc. pesmi solčne Španije. — 18-00: Zgodovinski podatki o vzgoji slepcev (Kobal Josip). — 18-30: Srbohrvaščina (dr. Rupel). — 19-00: Plošče po željah. — 19-30: Pogovor s poslušalci (prof. Prežljak). — 20-00: Pomlad v glasbi, izvaja radio-orkester. — 20-45: Vokalni koncert ge. Josipine Sivec. — 21-15: Stravinski: Capriccio (reprodukcija). — 22-00: Čas, poročila, radio-jazz.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Sobota, dne 31. marca: Zaprt.

Nedelja, dne 1. aprila ob 15.: INRI. Izven. Cene od 20 Din navzdol. — Ob 20.: Beograd nekdanj in sedaj. Izven. Znižane cene od 8 do 24 Din.

Ponedeljek, dne 2. aprila ob 15.: INRI. Izven. Cene od 20 Din navzdol. — Ob 20.: Charleyeva teta. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

Torek, dne 3. aprila: Zaprt.

Opera, začetek ob 20.

Sobota, dne 31. marca: Zaprt.

Nedelja, dne 1. aprila ob 15.: Parsifal. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, dne 2. aprila ob 15.: Ples v Savuju. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Poljska kri. Izven. Znižane cene. Premiera.

Vsakih Din 10.000⁰⁰-, odtegnjenih prometu, bi moglo preživeti enega brezposelnega celo leto

Pobijajte brezposelnost s tem, da nalagate denar tja, kamor spada, t. j. v domače denarne zavode, da bodo mogli dajati nove kredite, ki bodo poživili gradbeno delavnost, bodo dali delavcem kruha, industriji dela in trgovcem, posredovalcem med producenti in konzumenti, zaslužka! Nalagajte Vaš denar v

MESTNO HRANILNICO LJUBLJANSKO

ki Vam nudi z ozirom na jamstvo mestne občine popolno varnost in ugodno obrestovanje ter novo vložene vloge (t. j. po 1. 1. 1933) izplačuje na vsakokratno zahtevo

Kastelic in drug

TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO

Ljubljana Aleksandrova cesta 9
Prifitičeje Tevo

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvođe d. d. v Ljubljani in Sladkogorske tovarne papirja in lepenke d. z. o. z., Sladki vrh

MERCINA IN DRUG

TRGOVINA S PAPIRJEM NA VELIKO

Glavno zastopstvo in samoprodaja za Slovenijo vseh izdelkov tovarne za dokumentni in kartni papir ..

BRATJE PIATNIK, RADEČE

LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 3

Higienske instalacije

kleparstvo, krovnstvo, strelovodi

Jakob Fligl dediči

Ljubljana

Telefon 33-53

Rimska cesta 2

Gregorčičeva ulica 5

Minska sita

svilena in volnena vseh vrst, stalno sveža na zalogi, kakor tudi vse ostale minske tehnične potrebščine pri

BRCAR & Co., Ljubljana

Kolodvorska 35
Telefon štev. 27-25

Naročajte »Trgovski list«!